

AI – ansvarsfrågor och ansvarsfördelning - upphovsrätt, avtal och dataskydd

Thomas Nygren, Sanna Wolk, 31 maj 2023

Aktuella förslag till EU regleringar genom förordning och direktiv

1. Förslag till EU AI-Förordning (AI-Act)

- Fortfarande föremål för Trilog-förhandlingar, möjligt beslut i höst. Lag 2026?
- Avgiftssanktionerad skyddslagstiftning och reglering av vissa typer av AI-system.
 - ”Förbjudna”: System med oacceptabelt hög risknivå för personlig säkerhet, manipulativa förmågor, social poängsättning mm.
 - ”Hög risk”: System som kan innebära risk för liv och hälsa, grundläggande rättigheter, miljö mm. Krav på CE-märkning.
 - ”Låg risk”: Inga restriktioner-
 - ”Minimal risk”: Inga restriktioner
 - ”General purpose”: System för textgenerering, översättning, mönsterigenkänning mm. Krav på CE-märkning.

Aktuella förslag till EU regleringar genom förordning och direktiv

1. Förslag till EU AI-Förordning (AI-Act) (fortsättning)

Riskbaserad lagstiftning, ställer krav på AI-system som utgör hög risk, i) krav på riskhanteringssystem; ii) krav på relevant, representativ och i möjligaste mån felfri och komplett träningsdata (data-sets); iii) teknisk dokumentation; iv) loggar; v) transparent och informativ; vi) mänsklig övervakning och ingripande; vii) robust och precis cyber-säkerhet.

Aktuella förslag till EU regleringar genom förordning och direktiv

2. Förslag till direktiv om skadeståndsansvar gällande leverantörer, utvecklare och användare av AI-system

- Tar enbart sikte på utomobligatoriska förhållanden
- Har som avsikt att underlätta för enskilda skadelidande att få skadestånd
- Lättnader i bevisbördan; presumtion om orsakssambandet mellan AI:ts output eller brist på output och skadan om det är rimligt att skadan uppkom på grund av AI-systemet.
- Krav på i) bevarande av bevis och ii) enklare möjligheter till edition för tillgång till relevanta bevis om ett "high-risk" AI-system som misstänks ha orsakat en skada

Hur man ska tänka kring ansvar?

Vilka berörs av ansvaret? Det finns flera olika kategorier med olika ansvar

- Utvecklaren, tränaren, maskininläraren
- Driftsättaren/Tjänsteleverantören
- Användaren

Avtal – ansvarsfrågor och ansvarsfördelning

Vem har denna ansvarsbegränsning?

- a) Disclaimer. THE SERVICES ARE PROVIDED “AS IS.” EXCEPT TO THE EXTENT PROHIBITED BY LAW, WE AND OUR AFFILIATES AND LICENSORS MAKE NO WARRANTIES (EXPRESS, IMPLIED, STATUTORY OR OTHERWISE) WITH RESPECT TO THE SERVICES, AND DISCLAIM ALL WARRANTIES INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY, FITNESS FOR A PARTICULAR PURPOSE, SATISFACTORY QUALITY, NON-INFRINGEMENT, AND QUIET ENJOYMENT, AND ANY WARRANTIES ARISING OUT OF ANY COURSE OF DEALING OR TRADE USAGE. WE DO NOT WARRANT THAT THE SERVICES WILL BE UNINTERRUPTED, ACCURATE OR ERROR FREE, OR THAT ANY CONTENT WILL BE SECURE OR NOT LOST OR ALTERED.
- b) Limitations of Liability. NEITHER WE NOR ANY OF OUR AFFILIATES OR LICENSORS WILL BE LIABLE FOR ANY INDIRECT, INCIDENTAL, SPECIAL, CONSEQUENTIAL OR EXEMPLARY DAMAGES, INCLUDING DAMAGES FOR LOSS OF PROFITS, GOODWILL, USE, OR DATA OR OTHER LOSSES, EVEN IF WE HAVE BEEN ADVISED OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGES. OUR AGGREGATE LIABILITY UNDER THESE TERMS SHALL NOT EXCEED THE GREATER OF THE AMOUNT YOU PAID FOR THE SERVICE THAT GAVE RISE TO THE CLAIM DURING THE 12 MONTHS BEFORE THE LIABILITY AROSE OR ONE HUNDRED DOLLARS (\$100). THE LIMITATIONS IN THIS SECTION APPLY ONLY TO THE MAXIMUM EXTENT PERMITTED BY APPLICABLE LAW.

Hur man ska tänka kring ansvar?

AI-system bör behandlas som verktyg, produkter eller tjänster!

- Ansvaret hamnar på de personer som ligger närmast den omständighet som föranleder ett ansvar och förutsätter försumlighet eller uppsåt
- Ansvaret bör fördelas i förhållande till vilken grad av kontroll som personen har över systemet, vilket innebär att ansvaret kan landa på utvecklaren, tränaren, driftsättaren/tjänsteleverantören, eller användaren
- Försumlighet: Utvecklare eller tillhandahållare kan vara ansvariga om de inte visar tillräcklig omsorg vid utveckling, träning, implementering eller underhåll av AI-system
- Fördelning av ekonomiskt ansvar kan som alltid ske genom avtal såtillvida det inte föreligger grov vårdslöshet eller uppsåt

Hur man ska tänka kring ansvar?

Utvecklare av AI-system

Utvecklar algoritmen och övrig kod, inledande träning/inläring och testning:

- är ansvariga om de är försumliga eller om de har insett att systemet kan komma att medföra skada. Detta innebär att utvecklare bör utföra grundlig testning och kvalitetssäkring för att identifiera och åtgärda programvarudefekter innan implementering samt införa regelmässiga konsekvensbedömningar till undvikande av ansvar.
- Tredjepartsutvärderingar, testprotokoll, loggar mm kan vara betydelsefulla vid ansvarsbedömning
- Utvecklarens ansvar begränsas till det de kan kontrollera.
- Skada som beror av efterföljande användning, fortsatt inläring mm ligger utanför deras ansvar

Hur man ska tänka kring ansvar?

Driftsättare

- Driftsättare/tjänsteleverantörer, dvs de som gör ett AI-system tillgängligt, antingen som tjänster eller produkter i den egna verksamheten eller för kunder och andra användare
- Driftsättare är ansvariga för fortsatt inläring, se till att korrekta data-sets tillhandahålls och ska kontrollera att systemen fattar ansvarsfulla och korrekta beslut
- För att ansvarsbegränsningar gentemot användare ska gälla, bör driftsättaren ge tydliga anvisningar och instruktioner till användarna om handhavande och föreliggande risker

Hur man ska tänka kring ansvar?

Användare

- Användaren är ansvarig för sin input i system
- Ska följa framtagna instruktioner och beakta de särskilda risker som föreligger vid användandet
- Följa interna policys för användning av systemen
- Använda sig av sunt förnuft

Hur man ska tänka kring ansvar?

Generella principer före AI-förordningen

Ansvar enligt "glidande skala"

Som en allmän regel bör ansvaret fördelas i proportion till sannolikheten för allvarlig skada.

Som exempel har en driftsättare av ett chatbot-system ett lägre ansvar om systemet är ett kundtjänstsystem för allmän kundupplysning än om AI-systemet avser t ex sjukvårdsupplysning, finansiella tjänster eller självkörande bilar.

Graden av autonomitet bör även spela roll

Behandling av personuppgifter

GDPR underlättar inte för företag som önskar använda AI-system

- Extremt svårt att:
 - ange tillämpliga laglig grunder för behandling
 - vara transparent om personuppgiftsbehandlingar som sker i AI:ts "Black Box"
 - veta vem som ska få information dels om behandlingen, dels om data som inhämtas från annan personuppgiftsansvarig
 - upprätta och vidmakthålla ett artikel 30-register
 - minimera datainsamlingen till sådan data som är nödvändigt för givna ändamål
 - att begränsa ändamålen
 - lagringsminimera och radera data

Behandling av personuppgifter

GDPR underlättar inte för företag som önskar använda AI-system

Tillgängliga lösningar:

- Identifiera och ange lagliga grunder för behandling
- Ta fram heltäckande personuppgiftspolicies
- Anonymisering och pseudonymisering: Implementera tekniker för att skydda personuppgifter och minska risken för återidentifiering
- Implementera robusta säkerhetsåtgärder för att skydda personuppgifter mot obehörig åtkomst, spridning eller ändring
- Införliva integritet och dataskyddsåtgärder redan från de tidiga stadierna av AI-utveckling för att minimera risker och säkerställa efterlevnad
- Lagringsminimera och radera data
- Upprätta konsekvensbedömningar

Upphovsrätt

- Upphovsrätt skyddar resultatet av/uttryck för ”fria och kreativa val”
 - Originalitet
 - Inte till stil, manér, faktauppgifter, idéer och liknande
- Skydd också för närstående rättigheter
 - Producentkategorier, utövande konstnärer, radio och tv företag , fotografer, m.
- Ensamrätt till **exemplarframställning till tillgängliggörande för allmänheten**
- Upphovsrätten inskränks i flera avseenden, till förmån för vissa motstående
 - Allmänna och enskilda intressen
- AI-verktyg (upplärning)
- Tränad AI

Upphovsrätt

- Exemepl
 - Död konstnär <https://www.nextrebrandt.com/>
 - Bilder och konstverk <https://openai.com/product/dall-e-2>
 - Musik <https://www.aiva.ai/>
 - Litterära verk och översättningar <https://openai.com/blog/chatgpt>

- Verktyg i skapandet eller eget skapande?
 - AI-verktyg (upplärning)
 - Dator stödd kreativitet
 - Getty Images (US)
 - Tränad AI
 - Dator genererad kreativitet

Upphovsrätt

- Framtiden
 - Ny rättsfigur?
 - Ny upphovsmannakategori?
- Upphovsrättens syfte
 - Är det ett upphovsrättsligt problem att det genereras text, bilder m.m. som det mänskliga ögat inte kan avgöra om de är skapade av mänskligt hand?

The New York Times

An A.I.-Generated Picture Won an Art Prize. Artists Aren't Happy.

“I won, and I didn't break any rules,” the artwork's creator says.

Vill du fördjupa dig?

Till dig som deltog på dagen webinarium erbjuder vi nu 15 % rabatt på nedan kurser:

Upphovsrättslig nyhetsdag 2023

Stockholm, 15 november – *fåtal platser kvar*

Nyhetsdag i GDPR 2023

Stockholm, 6 december – *fåtal platser kvar*

AI och immaterialrättsliga utmaningar – rättigheter, ansvar och intrång

Stockholm, 7 mars

Boka din plats senast den 9 juni för att ta del av erbjudandet

Använd rabattkod: **BGWEBB15**

Låt oss veta vad du tycker!

Vi skulle uppskatta om du tog 2 minuter till att fylla i vår kursutvärdering

Jag är nöjd med webinariet. *

1 = stämmer inte alls. 5 = stämmer helt.

- 5
- 4
- 3
- 2
- 1

Jag skulle kunna tänka mig en fördjupningskurs inom samma ämne. *

- Ja
- Nej

Övriga kommentarer om webinariet.

Ditt svar

Länk till utvärderingen finner du i chatten

Tack för din uppmärksamhet!

Thomas Nygren
Partner/advokat

Sanna Wolk
Special Advisor/Professor
0709-62 62 82
sanna.wolk@schjodt.com